

Да се борим за справедлив транспорт в световен мащаб

ФРАНК МОРЕЛС

Председател на Европейската федерация на транспортните работници

Председател на Белгийския транспортен синдикат

Да се борим за справедлив транспорт в световен мащаб

Светът се променя

През последните години работниците по целия свят се сблъскват с неолиберализма, който представлява организирана атака срещу социалната държава. Това е глобална атака, вдъхновена от екстремния капитализъм и корпоративната алчност на малцина на гърба на мнозина. В резултат на това всички наши членуващи организации са изправени пред едни и същи предизвикателства: дерегулация, приватизация, надпревара за намаляване на заплатите и влошаване на условията на труд, като моделът на ниските разходи се налага във всички наши отрасли. Не само работниците се сблъскват с нарушаването на техните права и благосъстояние. Неолиберализмът си поставя за цел и да премахне синдикатите и техните права.

Въпреки това капиталистическата организация на нашата икономика ни води от една криза към друга. Финансовата криза през 2008 г., която беше най-тежката след Втората световна война, оказа голямо влияние, като доведе до фалита на банки и финансови компании.

Правителствата трябваше да спасят икономиката, като поемат дълговете, но без да се стига до колективизация.

Пандемията от Ковид също постави на изпитание системата, като предизвикваше локдаун след локдаун със сериозни последици за икономиката и най-вече за нашите работници. Транспортните работници не можеха да работят от дома си, а поддържаха и продължават да поддържат света в движение. Здравето и безопасността станаха основна грижа на синдикатите и трябва да останат на първо място в дневния ни ред. Много работници бяха съкратени по време на кризата или напуснаха сектора и не се върнаха.

След това последва кризата в Украйна, която доведе до инфлация в целия свят, като цените достигнаха тавана, но заплатите на работниците не се повишиха.

В много страни лейбъристките партии са загубили връзка със синдикализма. Някои от тях бяха съблазнени от „третия път“, пропагандиран от Тони Блеър. Те не поставиха под съмнение несправедливостта на системата по принцип, а само се опитаха да я усъвършенстват.

В съчетание с тези фундаментални кризи, които засягат системата, неолиберализмът показва, че противоречието между работниците и капитала не е в историята, независимо от това, което някои искат да ни внушат. Нека се противопоставим на фатализма на концепцията TINA („няма алтернатива“), която твърди, че няма алтернатива на приватизацията и дерегулацията.

МТФ (Международната федерация на транспортните работници) трябва да бъде начело на борбата, защото алтернатива има: нашата!

Колониализмът, който преди това е служил за организиране на експлоатацията на половината от земното кълбо за печалба на елита на богатия Север, е заменен от глобална експлоатация. Освен всичко друго, тази глобализация води до дестабилизация и несигурност за работещите в северните и южните части на света. Превръщането на света в село, заедно с огромната миграция, дължаща се на войната, изменението на климата и несправедливото разпределение на богатството по света, поражда рефлексии на нетолерантност у населението в глобалния Север и разочарование в глобалния Юг.

Нарастващото влияние на крайнодясната политика и популизма върви ръка за ръка с тази глобализация. В продължение на много години в целия свят популизмът и крайнодесните партии стават все по-влиятелни. С фалшивите си разкази за защита на „собственото си население“ те всъщност целят да нарушат правата на работниците, да стимулират расизма и изключването... Докато през втората половина на 20-ти век крайната десница беше маргинална, сега крайнодесните и фашистките партии отново са на сцената.

На много места крайната десница е станала част от правителството или дори е поела властта. Тръмп стана президент и оспори демократичния резултат, след като загуби изборите след първия мандат, а поддръжниците му атакуваха Камарата на представителите. В Бразилия привържениците на Болсонаро бяха победени от Лула, но се готвят за завръщане, докато Мелони е министър-председател на Италия, а Орбан е министър-председател на Унгария...

Някои искат да ни накарат да вярваме, че бежанците и имигрантите са причина за кризите, пред които сме изправени в глобалния Север. Но ние знаем, че никой не напуска страната си „за удоволствие“.

Бежанците бягат, за да се спасят от войни, глад и бедност... Не само трябва да бъдем изключително бдителни и строги, когато става дума за расизъм и изключване.

МТФ трябва също така да предприеме реални стъпки за спиране на влиянието на крайната десница, като се съсредоточи върху образоването на работниците и кампании, основани на важни символи,

като носене на червен триъгълник (символът на политическите и синдикални затворници от концентрационните лагери може да се използва за започване на дискусии) или натиск за обявяването на 8 май (Ден на победата на демокрацията над нацизма) за официален празник като цел на кампанията.

Самата демокрация е подложена на натиск в целия свят. Авторитарните режими, автократите и диктаторите са на власт във все повече страни. Авторитарните лидери в Азия, Африка, Близкия изток и Европа пренебрегват демокрацията. Правото на организиране, правото на избор на стачни действия, правото на демонстрации и правото на договаряне са застрашени. Правата на жените са обект на грубо посегателство в много страни, като Иран и Афганистан.

В цял свят правата на човека се оспорват. Журналисти и синдикати са сплашвани, а понякога дори хвърляни в затвора. Международната конфедерация на профсъюзите (МКП) наскоро публикува своя „Глобален индекс на правата“, който хвърля светлина върху практиките на правителствата и предприятията. 149 държави бяха наблюдавани и оценени от гледна точка на това дали спазват правата на синдикатите: В 90% от тези страни е нарушено правото на стачка, в 80% – правото на колективно договаряне, а в 8 страни са убити синдикалисти! Броят на страните, в които властите възпрепятстват регистрацията на синдикати, се е увеличил от 59% от страните през 2019 г. на 73% от страните през 2023 г.! През 2023 г. работници са били подложени на насилие в 44 държави. Броят на държавите, в които работници са били

арестувани и задържани, се е увеличил от 25% през 2014 г. на 46% през 2023 г.

Правото на стачка, правото на организиране на синдикални действия и свободата на печата са права на човека! И наша отговорност е да защитаваме тези човешки права. Ако „те“ докоснат един от нас, „те“ нападат всички ни.

По-интензивните кампании за затворени и преследвани синдикалисти трябва да са наш приоритет.

И да, ние трябва да се противопоставим на войните между хората, на глада и на бедността по света.

Транспортният отрасъл се променя

Глобализацията промени облика на отрасъла на транспорта и му отреди решаваща роля в икономическия процес. Без жизненоважната роля на транспорта във веригата за доставки световната търговия би се разпаднала.

Корабоплаването, въздушният транспорт, автомобилният транспорт и пристанищата са от решаващо значение за световната търговия, както и логистиката, складирането и т.н. Това означава също така, че имаме власт. Ако поискаме, можем да предизвикаме срив на цялата мрежа.

Ако транспортните синдикати все още искат да имат влияние, не можем да се занимаваме с нашите „местни“ компании, без да разглеждаме глобалната картина. Тази картина е съставена от икономически работодатели, възложители и други участници, които са като паяци в средата на огромна мрежа. Те контролират цели вериги за доставки, превози, пристанищни терминали, като оказват влияние върху логистиката, складирането и т.н. и същевременно организират трудна конкуренция и дори надпревара към дъното.

Синдикатите трябва да се организират в световен мащаб, да създадат свои собствени мрежи и да се изправят срещу икономическите работодатели.

Неразумно ли е да се изисква надлежна проверка от възложителите на поръчки? Би ли било прекалено да се иска от

големите мултинационални компании да изчистят своите вериги за доставки и да поемат отговорност за това, което се случва в тях, дори ако възлагат логистичните и транспортните си операции на външни изпълнители? Не, не е!

Синдикатите на МТФ разполагат с необходимите лостове за организиране на логистиката. Имаме силни синдикати в авиацията, пристанищата и на други места. Можем и трябва да използваме тази сила, за да организираме цялата верига за доставки. И можем да го направим по-добре от други световни федерации.

След пандемията се изправихме пред недостиг на персонал в почти всички транспортни сектори. В действителност обаче не става дума за недостиг на персонал, а за липса на добри работни

места. Това представлява заплаха за отрасъла, но е и възможност за

работниците и техните синдикати. Това ни дава възможност да договорим привлекателни условия на труд и добри заплати. Транспортът няма как да е безплатен, а има цена, и то със сигурност, ако се стремим към справедлив транспорт с фиксирани тарифи, справедливи заплати и условия на труд.

Време е също така да убедим работодателите в нашия отрасъл, че добрите условия на труд и достойното заплащане са от решаващо значение за намирането и задържането на мотивирани работници.

Автоматизацията и дигитализацията оказват значително въздействие върху нашия отрасъл, и то не само чрез автоматизиране на работните процеси посредством роботизация и интелигентни системи, като например изкуствен интелект.

Платформената икономика, основана на дигитални процеси, напълно революционизира големи части от нашите отрасли, като например Uber в света на такситата или Deliveroo в сектора на доставките. Нови играчи като Amazon заемат основен дял от всички

логистични дейности. Синдикатите нямат друг избор, освен да се справят с тези промени. Трябва да продължим да се борим срещу погрешното групиране на работниците в тези нововъзникващи отрасли. Понастоящем в платформената индустрия в ЕС са заети 28 милиона работници. През 2025 г. те ще станат 43 милиона. По тази причина синдикатите трябва да организират платформените работници.

Само глупаци могат да отричат съществуването на глобалното затопляне и изменението на климата. Всички знаем, че Земята се затопля с всички (негативни) последици, които включват екстремни горещини, горски пожари, наводнения, недостиг на питейна вода и глад в големи размери. И нека си признаем, че транспортната икономика е част от проблема. Но тя е и част от решението.

Нека започнем като се съгласим, че проблемите с климата не се ограничават до границите на една държава или континент. Затова тези проблеми трябва да се решават в международен мащаб. И ако транспортният отрасъл трябва да поеме отговорност за справяне с климатичната криза, не можем да позволим работниците да плащат цената.

Искаме замърсителите да бъдат посочени. Но нека също така да призовем работодателите в областта на транспорта и правителствата да инвестират в екологизиране на отрасъла, в устойчиви иновации и инфраструктура, както и във водородно задвижване, електрификация и т.н.

Достъпният, ефективен и подходящ обществен транспорт, основан на устойчиви методи на транспорт, е възможно решение за градовете, блокирани от задръствания, причинени от това, че хората трябва да използват личен транспорт, когато пътуват до работа. Затова трябва да се борим за обществения транспорт (железопътен, автобусен, метро и т.н.) не само заради работниците в секторите, които представляваме, но и ако искаме по-голяма устойчивост.

Силна МТФ, която да се справи с новите предизвикателства

Корабите плават по целия свят, камионите не спират на националните граници, самолетите летят по целия свят, а решенията за пристанищните терминали се вземат на глобално ниво. Транспортната индустрия по дефиниция е международна. По тази причина транспортните синдикати трябва също да бъдат международни. Това подчертава необходимостта от силна, ефективна, структурирана и подходяща МТФ.

Правителствата и високопоставените ръководители, включително тези на международните синдикати, трябва да се адаптират към променящите се обстоятелства. МТФ се нуждае и от свежи, иновативни идеи.

„Старият стил на ръководство“ вече не е ефективен и не се приема в днешно време.

МТФ трябва да се ангажира активно с борбата срещу расизма, равенството между половете, взаимното уважение и приобщаването на всички нива в организацията и най-вече в нейното ръководство.

Въпреки че централата в Лондон е и продължава да бъде от решаващо значение за постигането на тази цел, регионалните клонове, които са тясно свързани с филиалите, следва да играят по-важна роля в подпомагането на МТФ в подкрепа на неговите членуващи организации. Регионите са туптящото сърце на МТФ, така че в регионалните клонове трябва да се инвестират повече финансови и човешки ресурси. По-голямото участие на регионалните заместник-председатели в ежедневното управление на МТФ би могло да помогне на регионите да имат по-голямо въздействие.

Всеки проект, среща и изявление на МТФ трябва да преминава „тест за уместност“. Всичко, което правим, трябва да е уместно за членуващите организации. А членските организации знаят най-добре какви са техните очаквания, изисквания и нужди. Приоритет трябва да бъде подходът „отдолу нагоре“, а не „отгоре надолу“.

Ако можем да подготвяме нашите заседания, дневния ред и всички документи, които трябва да бъдат изпратени по-рано, заедно с планове за действие с конкретни и измерими цели, това би ни помогнало да направим организацията още по-ефективна.

В организацията трябва да се насърчават междусекторните проекти. В морския сектор видяхме, че съвместната работа на моряците и докерите ни прави по-силни. Този вид междусекторно сътрудничество ще ни направи по-силни. Например, за да организираме логистичния сектор още по-ефективно, трябва да развиваме синдикати, които да работят заедно отвъд границите на отделните сектори.

И ако вземем за пример морския сектор, какво ще кажете за „системите за инспектиране“ в други сектори, като например автомобилния транспорт? Ние не искаме да копираме/вмъкваме тези идеи, а да им позволим да ни вдъхновят да разработим подобни стратегии в други сектори. В крайна сметка всички сме съгласни, че системата за инспектиране е успешна система, която гарантира, че имаме въздействие върху морския сектор.

Някои казват, че младите хора са бъдещето на синдикатите. Не съм съгласен, тъй като младите работници са настоящето на синдикатите! Много млади хора работят в нашия променящ се отрасъл. Затова те трябва да имат своето място в нашите синдикати днес.

Жените представляват половината от населението, но нашият отрасъл определено не е отворен за работещи жени. Изправени пред насилието и тормоза на работното място, сексизма, мачовския манталитет и санитарните проблеми, жените не се чувстват добре дошли в транспортния отрасъл или в нашите синдикати. Трябва да премахнем пречките, които възпрепятстват жените да се включат в нашия сектор. А за да се отвори вратата за жените, е необходимо не само да се приложи Конвенция 190 на МОТ.

Приобщаването трябва да бъде в центъра на нашия синдикализъм! В нашите синдикати не трябва да има

малцинства, тъй като всеки трябва да се чувства добре дошъл и „у дома си“. Взаимното уважение и приемането на многообразието са основни принципи на международния синдикализъм.

И да, трябва да се гордеем! Гордеем се, че успяхме да организираме конкретна солидарност с украинските работници, които са жертви на война. И се гордеем, че успяхме да помогнем на колегите си в Турция и Сирия, когато те бяха засегнати от катастрофални земетресения. Този вид директна подкрепа, независимо дали е финансова или със стоки, трябва да остане централна част от нашия подход. Не е опция да разказваме за солидарността и да не сме там, когато нашите братя и сестри страдат.

Заедно сме силни

Значението на синдикалните проекти не може да бъде достатъчно подчертано, тъй като тези проекти се основават на солидарността. Те служат на общата цел за укрепване на силата на синдикатите по целия свят. Както беше споменато по-горе, имаме силни синдикати във всички различни сектори. Нека използваме тази сила, за да работим заедно и да укрепим синдикатите, които все още набират сила. И не се заблуждавайте, „утвърдените синдикати“ също могат да научат много от новите организации, от техния ентузиазъм, отдаденост и постоянство, въпреки че работят с ограничени средства.

Ние, синдикатите, винаги витаем в облаците. Мечтаем за по-добър свят за работниците, които представляваме!

Но също така сме стъпили здраво на земята. Работим ден след ден, за да постигнем тази мечта. Стъпка по стъпка.

Като преговаряме, когато е възможно.

Но и действаме, когато е необходимо!

Author / copyright:

Frank Moreels

Social

 /frankmoreelsETF

 /frankmoreels.international

 [linkedin.com/in/frank-moreels-01835a51](https://www.linkedin.com/in/frank-moreels-01835a51)